

Egy kép a legújabb filmhíradóból. Egyike azoknak, ahol az operatőr nagyon sokáig várt, hogy az alkalmi szereplők ne nézzenek a felvevőgéphez (Az operabál)

HOGYAN

városnak, az élet többet is kínált. A Dunakert teraszát például megtöltötték a napon sütkérező vendégek. Filmrevették. Egész délelőtt dolgoztak a másodpercnyi filmmel. Száz meg száz embert ugyanis nem lehet »rendezni«. Nem lehet felkérni senkit, hogy ne nézzen a felvevőgéphez, s viselkedjék természetesen. Mert a »laikus« az ilyen felszólításra valóban nem néz a gépbe, de megmerevedik. Játsszani, színészkedni próbál, s ez a filmen erőltetetten, nevetségesen hatna.

A híradófilm rendezőinek és operatőrjeinek ez a legnagyobb problémájuk. Sűrítve visszaadni a természetet. Munkahelyükön, munkájuk közben ábrázolni embereket, akiket a felvétel előtt mégis »be kellett állítani«, s akiket sok tényező zavar abban, hogy »természetesek« legyenek.

Berek Oszkár riport-filmet készített az épülő magyar atomreaktorról. Először beszélgetett a tudósokkal, ő maga valóssággal megtanulta az anyagot, hogy aztán elkészíthesse a riportfilm kísérő szövegét. Minden híradó szövegét maga a rendező írja, s patikamérlegre teszi a szavakat, hiszen egyperces, azaz harmincméteres film nem bír el tíz-tizenkét sornál többet. De a legelvontabb tudományos kérdésekről szóló szöveget is egyetlen hallásra még a tízéves gye-

Napról napra délutánonként különös társasjáték zajlik le egy budapesti tereben. Háromszázan ülnek s százan, százötvenen állnak. Ugrásra készen lesik, hogy valahol egy szék megürüljön és elfoglalják. A társasjáték színhelye: a Híradómozi. Ez a különös játék is bizonyítja: nem elég a fővárosban ez az egy Híradómozi, mert a pestiek nagyon megszerették a filmhíradót.

Hogyan készül hát a híradó? Mindig másképpen, mindig új feladatok, tervek, elképzelések és követelmények szerint. Egy tényező nem változik: a filmhíradónak az elmúlt hét legérdekesebb, legfrissebb eseményeiről kell filmszerűen beszámolnia. A legnehezebb az ismétlődő, úgynevezett »protokoll« események művészi ábrázolása. Hiszen egy kongresszus az mindig kongresszus, a külföldi vendégek mindig repü-

lőn, vagy vonaton érkeznek s rendszerint azonos a programjuk: Sztálinváros, Bábolna... A filmhíradó legfontosabb feltétele, hogy soha ne legyen unalmas! A néző ne azt várja: mikor lesz már vége, hanem sajnálja, ha befejeződik. Legyen kíváncsi a folytatására, amit már nem is fényképeztek.

Háromszázhusz — háromszázötven méter, tizenkét-tizenöt perc — ennyi a filmhíradó. Hogyan lehet ilyen kevés helyre annyi eseményt összesűríteni?

Az egyik híradóban például megörökítették a budapesti télbe hirtelen áramlott tavaszt. A kis riport másfél percig sem tart, felvételei két és fél napot vettek igénybe. *Fellegi Tamás*, a riport rendezője, három pontot képzelt el előre. Lefényképezni a napsütötte Gellérthegy, a tavaszra készülő Margitsziget és a Dagály utcai strandot. Mikor nekiindultak a

KÉSZÜL A FILMHÍRADÓ?

reknek is meg kell értenie. A magyar atomreaktorról szóló riportban, — amelynek elkészítése több mint két napig tartott — súlyos problémákat okozott a téma bonyolultsága, a gyakran veszélyes helyekről történő fényképezés, s az egyszerű munkáshétköznapi atmoszférájának megteremtése. Nem szabad a nézőnek éreznie, hogy hatalmas jupiterlámpák, szufiták, állványok előtt végzik napi munkájukat a tudósok.

A filmhíradó rendezője és operatőrije találékony, ügyes, olykor jó tonnász is kell, hogy legyen! Tudjon keskeny hídon állva 20—30 méter magasban fényképezni és utasításokat adni! Tudja vinni egyszerre a felvevőgépet, az akkumulátort és az állványt, hátfelé figyelni, mindent látni és hallani! És tudjon az emberekkel beszélni! Gyakran olyan sokan akarnak »benne lenni a filmben«, hogy a

rendezőnek minden tapintatát igénybe kell vennie az önkéntes film szereplők eltávolítására. Máskor viszont, éppen a kijelölt főszereplőt nehéz rábeszélni, hogy felvevőgépre elé álljon. Legutóbb például az autót vásárló kanász nem akarta otthagyni a sertésfiatalt, hogy hazamenjen a kocsiért a felvételhez...

A »filmszerűség« — bizonyos témáknál megoldhatatlannak tűnik. Történtek kísérletek: Budapest túlnépesedéséről, az alkoholizmusról, az üzemi lopásokról szóló filmek készítésére — egyelőre sikertelenül. Viszont kitűnően sikerült egy új ötlet megoldása: nagy színházi premierek előkészületeit filmhíradóban bemutatni. A Glembay ház és a Giselle jelenetei művészien szépek.

Néhány év óta a filmhíradóba világhíradót is iktattak. Huszonöt állammal létesítettünk cserekapcsolatot, tehát óriási anyagból válogat-

nak hétről hétre a világhíradó szerkesztői. A kínai halászkok, az ausztráliai kutyák, a berlini bicikliverseny, a nadájkok festőien szép ruhái — hogy csak a legutóbbi filmhíradók néhány jelenetere utaljunk —, jó szemre, gondos kézre vallanak.

Kedden kezdik a munkát a filmhíradósok és hétfőn fejezik be. Ekkor következik a hangfelvétel, a vágás (sokszor kétszer-háromszorannyi anyagból!), csütörtökön pedig a közönség elé kerül az új filmhíradó. Az eddigi rekord: egy hétfőn lezajlott esemény már benne volt a csütörtöki híradóban. S miközben a közönség a tizedik híradó gyorsan pergő eseményeit figyeli, Budapesten és az ország minden táján már dolgoznak a híradósok a tizenegyedikén.

PONGRÁCZ ZSUZSA

Egy kis rendezői ötlet: A Lipcsébe utazó próbakisasszonyok a híradófilmen egy nagy utazókofferből lépnek ki

A Giselle egyik szép jelenete: Kun Zsuzsa és Fülöp Viktor

